

Tarih	: 12/7/2024
Sayı	: 2024/12
Konu	: 1-5 Puan İndirimli Matrahlar İKV Uygulaması (Örnek #4)

Önceki (2024/11) sirkülerimizde 1-5 puan indirimli kurumlar vergisi uygulamasının teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi uygulamasıyla beraber kullanılmasına bir örnek (#3) verilmişti. Bahse konu örnekte, ihracat kazançlarıyla üretim kazançları toplamının ticari bilanço kârından ve safi kurum kazancından büyük olması ve indirimli kurumlar vergisi matrahının tüketilmemiş olması ele alınmıştı.

Bu sirkülerimizle beraber indirimli kurumlar vergisi matrahının tüketilmiş olduğu durumlara değinmeye başlıyoruz. İlk olarak ihracat kazançlarıyla üretim kazançları toplamının ticari bilanço kârından ve safi kurum kazancından küçük olması haline rakamsal bir örnek (#4) verilmektedir.

GENEL BİLGİ

1-5 Puan indirim uygulamasında elimizde üç matrah olabilecektir. İndirimli kurumlar vergisi matrahının tüketildiği durumlarda toplam altı matrah aşağıdaki oranlarda vergilendirilecektir.

Örneğin üzerinde %55 vergi indirim oranı olan bir yatırımı somutlaştırırsak uygulama şu şekilde yapılacaktır:

Açıklama	Oran
1 Puan indirimli kurumlar vergisi oranı	%24
5 Puan indirimli kurumlar vergisi oranı	%20
Normal kurumlar vergisi oranı	%25
1 Puan indirimli matrah indirimli kurumlar vergisi oranı [%24- (%24 x %55)]	%10,8
5 Puan indirimli matrah indirimli kurumlar vergisi oranı [%20- (%20 x %55)]	%9
Normal matrah indirimli kurumlar vergisi oranı [%25- (%25 x %55)]	%11,25

YATIRIM BİLGİLERİ

Farklı matrah kombinezonlarında esas alınacak dönem 2024//II. geçici vergi dönemi olup örneklerde kullanılacak yatırım bilgileri aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Bilgi / Tutar
Teşvik Belgesi Tarihi	02.02.2024
Teşvik Belgesi No	A/123456
İli	Ankara
Türü	Tevsi
Dayanağı	2012/3305
Yatırıma Katkı Oranı (A)	%20
Vergi İndirim Oranı	%55
Yatırıma Katkı Tutarının Yatırım Döneminde Kullanılabilecek Kısmı	%80
Toplam Yatırım Tutarı (B)	100.000.000,00
Toplam Katkı Tutarı (C= A x B)	20.000.000,00
Yatırıma Fiilen Başlama Tarihi	12.02.2024
Yapılan Harcama 2024/I. Geçici Dönemi	0,00
Yapılan Harcama 2024/II. Geçici Dönemi	1.000.000,00
Yatırım döneminde mi?	Evet
Elde Edilen Yatırım Kazancı	0,00

Firmanın 2024/II. geçici vergi döneminde yaptığı harcamalar (aldığı makine ve teçhizat) henüz üretimde kullanılmadığından, tevsii yatırımdan elde edilen kazanç yoktur. Dolayısıyla diğer faaliyetlerden elde edilen kazanç dolayısıyla indirimli kurumlar vergisinden yararlanılacaktır.

Firmanın, 2012/3305 sayılı Karar kapsamında düzenlenmiş yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarına fiilen başladıkları tarihten itibaren, hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben;

- Toplam yatırıma katkı tutarının dayanak kararlarla belirlenen oranını geçmemek ($20.000.000,00 \times 0,80 = 16.000.000,00$ TL)
- Gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak (1.000.000,00 TL)

üzere, yatırım döneminde diğer faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına indirimli kurumlar vergisi uygulanabilecektir.

İki sınırdan küçük olan 1.000.000,00 TL kadar yatırıma katkı tutarından faydalanabilecektir.

MATRAH BİLGİLERİ

Örnek-4

Bu örnekte, ihracat kazançlarıyla üretim kazançları toplamının ticari bilanço kârından küçük olması ve indirimli kurumlar vergisi matrahının tüketilmesi ele alınmaktadır.

Mükellefin 2024 takvim yılı II. geçici vergi döneminde ihracat faaliyetinden 25.000.000,00 TL, üretim faaliyetinden ise 15.000.000,00 TL kazancı bulunmaktadır. Anılan dönemde mükellefin ticari bilanço karı 60.000.000,00 TL, kanunen kabul edilmeyen giderleri 5.000.000,00 TL, safi geçici vergi matrahı ise 65.000.000,00 TL'dir.

Açıklama	Tutar (TL)
Ticari Bilanço Kârı (A= B+C+D)	60.000.000,00
İhracat Faaliyeti Kazancı (B)	25.000.000,00
Üretim Faaliyeti Kazancı (C)	15.000.000,00
Diğer Faaliyet Kazançları (D)	20.000.000,00
KKEG (E)	5.000.000,00
Vergilendirilecek Matrah (F= A+E)	65.000.000,00
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (G= C)	15.000.000,00
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (H= B)	25.000.000,00
Normal Orana Tabi Matrah (I= F-G-H)	25.000.000,00

Bu bilgilere göre, teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi olmasaydı, 1-5 puan indirimli geçici kurumlar vergisi beyanı aşağıdaki gibi olacaktı:

Açıklama	Tutar (TL)	Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	15.000.000,00	24	3.600.000,00
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	25.000.000,00	20	5.000.000,00
Normal Orana Tabi Matrah (C)	25.000.000,00	25	6.250.000,00
Toplam Matrah (D= A+B+C)	65.000.000,00	0,228461538	14.850.000,00

Yukarıdaki tabloda toplam matraha ilişkin %22,8461538 şeklindeki oran toplam vergi/toplam matrah ($14.850.000,00 / 65.000.000,00$) formülüyle hesaplanmıştır.

Teşvik belgeli yatırımımızda vergi indirim oranı %55 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla 14.850.000,00 olarak hesaplanan vergiden %55 oranında indirim yapılmalıdır. Ancak bu indirim üst sınır olan 1.000.000,00 TL'yi de aşmamalıdır.

Buna göre ileride yapacağımız hesaplamalar için sağlama tablomuz aşağıdaki gibi olmaktadır.

Açıklama	Bilgi / Tutar
Normal Hesaplanan Vergi (A)	14.850.000,00 TL
Vergi İndirim Oranı (B)	%55
Hesaplanan Katkı Tutarı (C= A x B)	8.167.500,00 TL
Yararlanılabilir Katkı Sınırı (D)	1.000.000,00 TL
Hangisi Küçük (E= C~D)	1.000.000,00 TL
Ödenecek Vergi (F= A-E)	13.850.000,00 TL

Sağlama tablomuzu hazırladıktan sonra, şimdi üç farklı matraha indirimli oranı dağıtmak için hesaplama yöntemlerine geçebiliriz.

Birinci Adım:

Önce üç farklı matrahın toplam matrah içindeki paylarını hesaplayalım ve bu paylara göre yatırıma katkı tutarını (1.000.000,00 TL) dağıtalım.

Açıklama	Tutar (T)	Payı (P=T/D)	Y. K. Tutarı
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	15.000.000,00	0,230769	230.769,24
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	25.000.000,00	0,384615	384.615,38
Normal Orana Tabi Matrah (C)	25.000.000,00	0,384615	384.615,38
Toplam Matrah (D= A+B+C)	65.000.000,00	1	1.000.000,00

İkinci Adım:

Sonra üç farklı matrah için geçerli yatırıma katkı oranları bulalım:

Açıklama	KVO (A)	İKVO (B= A-C)	YKO (C= A*0,55)
1 Puan indirimli matrah	%24	%10,8	%13,2
5 Puan indirimli matrah	%20	%9	%11
Normal oranlı matrah	%25	%11,25	%13,75

KVO: Normal kurumlar vergisi oranı,

İKVO: İndirimli kurumlar vergisi oranı (KVO-YKO),

YKO: Yatırma katkı için kullanılan katkı oranı (Normal oran x Vergi indirim oranı)

Üçüncü Adım:

Daha sonra, üç farklı matraha dağıtılan bu yatırıma katkı tutarlarının oluşabilmesi için kullanılması gereken matrahları bulalım.

Açıklama	Y. K. Tutarı (A)	YKO (B)	Gereken Matrah (C= A/B)
1 Puan İndirimli Matrah	230.769,24	%13,2	1.748.251,82
5 Puan İndirimli Matrah	384.615,38	%11	3.496.503,45
Normal Oranlı Matrah	384.615,38	%13,75	2.797.202,76

Dördüncü Adım:

Artık, hesapladığımız gerekli matrahları, ana matrah tablomuzdan düşebiliriz:

Açıklama	Tutar (T)	Gereken (G)	Kalan (K=T-G)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	15.000.000,00	1.748.251,82	13.251.748,18
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	25.000.000,00	3.496.503,45	21.503.496,55
Normal Orana Tabi Matrah (C)	25.000.000,00	2.797.202,76	22.202.797,24
Toplam Matrah (D= A+B+C)	65.000.000,00	8.041.958,03	56.958.041,97

Beşinci Adım:

Tüm matrahları listeleyelim ve vergilerini hesaplayalım:

Açıklama	Tutar (TL)	Vergi Oran	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi IKV Matrahı (A)	1.748.251,82	%10,8	188.811,20
5 Puan İndirimli Orana Tabi IKV Matrahı (B)	3.496.503,45	%9	314.685,31
Normal Orana Tabi IKV Matrahı (C)	2.797.202,76	%11,25	314.685,31
Toplam IKV Matrahı (D= A+B+C)	8.041.958,03	0,10173913	818.181,82
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (E)	13.251.748,18	%24	3.180.419,56
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (F)	21.503.496,55	%20	4.300.699,31
Normal Orana Tabi Matrah (G)	22.202.797,24	%25	5.550.699,31
IKV Olmadan Toplam Matrah (H= E+F+G)	56.958.041,97	0,22879681	13.031.818,18
Toplam Matrah (I= D+H)	65.000.000,00	0,21307692	13.850.000,00

Yukarıdaki tabloda toplam IKV matrahına ilişkin %10,173913 şeklindeki indirimli oran toplam vergi/toplam matrah (818.181,82 / 8.041.958,03) formülüyle hesaplanmıştır.

Yine yukarıdaki tabloda IKV olmadan toplam matraha ilişkin %22,879681 şeklindeki oran toplam vergi/toplam matrah (13.031.818,18 / 56.958.041,97) formülüyle hesaplanmıştır.

Hesaplanan 13.850.000,00 TL tutarındaki indirimli kurumlar vergisi, önceki sağlama tablosunda hesaplanan ödenecek vergi satırıyla aynıdır. Dolayısıyla hesaplamamız doğrudur diyebiliriz.

Beyanname Verileri

Açıklama	Tutar (TL)
Ticari Bilanço Kârı	60.000.000,00
Üretim Faaliyetinden Elde Edilen Kazanç	15.000.000,00
İhracat Faaliyetinden Elde Edilen Kazanç	25.000.000,00
Kanunen Kabul Edilmeyen Gider	5.000.000,00
Kâr ve İlaveler Toplamı	65.000.000,00
Dönem Safi Kurum Kazancı	65.000.000,00
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah	8.041.958,03
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı	%10,173913
KVK'nın 32/8 Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah	13.251.748,18
KVK'nın 32/7 Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah	21.503.496,55
Genel Orana Tabi Geçici Vergi Matrahı	22.202.797,24
Geçici Vergi Matrahı	65.000.000,00
Hesaplanan Geçici Vergi	13.850.000,00

Bu verilerin e-beyanname hazırlama programı "ebyn" üzerinde görüntüsü sonraki sayfada verilmektedir.

Matrah Bildirimi:

Genel Bilgiler	Matrah Bildirimi	Vergi Bildirimi	Düzenleme Bilgileri	Eklr
Ticari Bilanço Karı	60.000.000	Üretim faaliyetinden elde edilen kazanç		15.000.000
Ticari Bilanço Zararı		İhracat faaliyetinden elde edilen kazanç		25.000.000
6491 sayılı Türk Petrol Kanununun Mad. 12/5 kapsamında itfa payı olarak addolunan gelirler				
Kanunen Kabul Edilmeyen Gider				5.000.000
ZARAR OLSA DAHI İNDİRİLECEK İSTİSNA VE İNDİRİMLER				
Türü	Açıklama	Tutarı		
Toplam				
		ZARAR	KAR	
Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler				
Kar ve İlaveler Toplamı			65.000.000,00	
Zarar ve İndirimler Toplamı				
Zarar	0,00			
Kar			65.000.000,00	
Mahsup Edilecek Geçmiş Yıl Zararları				
İndirime Esas Tutar			65.000.000,00	
KAZANCIN BULUNMASI HALİNDE İNDİRİLECEK İSTİSNA VE İNDİRİMLER				
Türü	Açıklama	Tutarı		
Toplam				
Dönem Zararı			0,00	
Safı Geçici Vergi Matrahı			65.000.000,00	
KVK 32. Madde kapsamında %30 oranında vergi hesaplaması yapacak mükellef misiniz?			☐ Evet	☒ Hayır
KVK'nın 32/6 Mad. kapsamında en az %20 oranında ve ilk defa halka arz edilen bir şirket misiniz?			☐ Evet	☒ Hayır
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah			8.041.958,03	
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı			10,173913	
KVK'nın 32/8 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah			13.251.748,18	
KVK'nın 32/8 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı			0,24	
KVK'nın 32/7 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah			21.503.496,55	
KVK'nın 32/7 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı			0,20	
Genel Orana Tabi Geçici Vergi Matrahı			22.202.797,24	
İşletmeden Çekilen Enflasyon Düzeltmesi Farkları				

Vergi Bildirimi:

Geçici Vergi Matrahı	65.000.000,00
Hesaplanan Geçici Vergi	13.850.000,00
Önceki Dönemlerde Hesaplanan Geçici Vergi	
Ödenmesi Gereken Geçici Vergi	13.850.000,00
Mahsup Edilecek Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergi Tutarı (KVK 33.Mad.göre Tevsik edilebilenler)	
Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergiler (Beyanname Tarihi itibarıyla Tevsik Edilemeyenler)	
Mahsup Edilecek Tevkifat Tutarı	
Mahsup Edilecek Geçici Vergi, Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergi ve Tevkifat Tutarı Toplamı	
Ödenecek Geçici Vergi	13.850.000,00
Yabancı Ülkelerde Ödenen Ancak Tevsik Edilememesi Nedeni İle Tecil Edilen Geçici Kurumlar Vergisi	0,00
Sonraki Döneme Devreden Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergi Tutarı	
Sonraki Döneme Devreden Tevkifat Tutarı	0,00
Sonraki Döneme Devreden Hesaplanan Geçici Vergi	13.850.000,00
Damga Vergisi	308,30

İndirimli Kurumlar Vergisi Tablosu

Açıklama	Bilgi / Tutar
Teşvik Belgesi Numarası	A/123456
Teşvik Belgesinin Hangi Karara Göre Düzenlendiği	2012/3305
Yatırıma Başlama Tarihi	12.02.2024
Yatırımın Türü 1	Tevsi
Yatırımın Türü 2	Bölgesel
Toplam Yatırım Tutarı (İndirimli KV Kapsamında Olmayan Harcamalar Hariç)	100.000.000,00
Yatırıma Katkı Oranı	20
Vergi İndirimi Oranı	55
Yatırımın Yapıldığı Bölge	1. Bölge
İndirimli KV Oranı	10,2807692
Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	20.000.000,00
Cari Yılda Fiilen Gerçekleştirilen Yatırım Harcaması Tutarı	1.000.000,00
Fiilen Gerçekleştirilen Yatırım Harcaması (Yatırımın Başlangıcından İtibaren)	1.000.000,00
Fiili Yatırım Harcaması Nedeniyle Hak Kazanılan Yatırıma Katkı Tutarı	200.000,00
Endekslenmiş Tutarlar Nedeniyle Hak Kazanılan Yatırıma Katkı Tutarı	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Yatırımdan Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	0,00
Cari Dönemde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Yatırımdan Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
Cari Dönemde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	1.000.000,00
Cari Dönemde Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	1.000.000,00
Cari Dönem Dahil Olmak Üzere Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	1.000.000,00

Bu konuda farklı durumlara ilişkin örnekler vermeye devam edeceğiz.

**Saygılarımızla,
ATC Universe**

(*) Bu sirkülerde yer alan açıklamalar bilgilendirme amaçlı olup konuyla ilgili işlem tesis etmeden önce profesyonel bir danışmana başvurunuz.

atc universe